

Khu Đề xuất BTTN Sao La

Tên khác:

Không

Tỉnh:

Thừa Thiên Huế

Diện tích:

58.000 ha

Toa độ:

16001' - 16017'N, 107024' - 107039'E

Vùng sinh thái nông nghiệp:

Bắc Trung Bộ

Có quyết định của Chính phủ:

Không

Đã thành lập Ban Quản lý:

Không

Đã được xây dựng kế hoạch đầu tư:

Không

Đáp ứng các tiêu chí của VCF:

A, B

Đáp ứng các tiêu chí xã hội:

Không

Báo cáo đánh giá nhu cầu bảo tồn:

Không

Kế hoạch quản lý:

Không

Đánh giá công cụ theo dõi:

Không

Bản đồ vùng:

Không

Lịch sử hình thành

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Sao La không có trong bất kỳ quyết định nào của Chính phủ liên quan đến hệ thống rừng đặc dụng quốc gia (Bộ NN&PTNT, 1997, Cục Kiểm lâm, 2003). Tuy nhiên, Chi cục Kiểm lâm Thừa Thiên Huế đã đề xuất thành lập khu bảo tồn thiên nhiên với diện tích 58.000 ha tại các huyện A Lưới, Nam Đông và Hương Thủy nhằm bảo tồn loài thú đang nguy cấp trên toàn cầu Sao la *Pseudoryx nghetinhensis* (Chi cục kiểm lâm tỉnh Thừa Thiên Huế, 2003). Cho đến nay kế hoạch đầu tư chưa được xây dựng và ban quản lý vẫn chưa thành lập cho khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên này (Theo Chi cục Kiểm lâm tỉnh Thừa Thiên Huế, 2003).

Địa hình và thủy văn

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên nằm trên sườn phía bắc của đỉnh các dãy núi mở rộng theo hướng đông từ các chuỗi núi chính của dãy Trường Sơn ra biển đông tại đèo Hải Vân. Từ đỉnh núi này, một số đỉnh núi nhỏ và thấp hơn chạy theo hướng bắc, chia cắt khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên thành nhiều mảnh tách biệt.

Đa dạng sinh học

Các sinh cảnh tự nhiên chính tại khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Sao La là rừng thường xanh đất thấp và

rừng thường xanh núi thấp. Số liệu viễn thám cho thấy rừng tại độ cao thấp hơn nhìn chung đã bị tác động mạnh hơn rừng tại khu vực cao hơn. Tại các khu vực thấp, dọc theo tận cùng các thung lũng, nhiều diện tích rừng đã bị khai phá để phục vụ canh tác, do vậy chỉ còn các khu rừng nguyên sinh trên các đỉnh núi. Mặc dù rừng đã bị tàn phá tại một số khu vực, khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Sao La vẫn là một trong những nơi có diện tích diện tích rừng thường xanh đất thấp lớn nhất còn sót lại trong vùng đất thấp Trung Bộ.

Đến nay, các đợt khảo sát tại khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên đã tập trung đánh giá hiện trạng của một số loài quan trọng. Đợt khảo sát gần đây nhất được thực hiện bởi Trường Đại học Lâm nghiệp Xuân Mai và Đại học Huế đã tìm thấy bằng chứng về sự có mặt của Sao La trong một vài địa điểm trong khu đề xuất bảo tồn (Chi cục Kiểm lâm Thừa Thiên Huế, 2003). Mặc dù đến nay chưa có các điều tra nghiên cứu cụ thể về khu hệ chim tại khu vực, nhưng khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Sao La nằm trong vùng chim đặc hữu đất thấp Trung Bộ (EBA) và có thể khu vực này cũng tồn tại một số loài chim có vùng phân bố hẹp đặc trưng cho vùng chim đặc hữu này như Gà lôi lam mào đen *Lophura edwardsi*. Chính vì vậy, Tordoff (2002) cho rằng khu vực nên được công nhận là Vùng Chim Quan trọng tại Việt Nam.

Các vấn đề bảo tồn

Có rất ít các thông tin quan trọng liên quan đến các mối đe dọa đối với đa dạng sinh học tại khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Sao La. Tuy nhiên, phá hủy và mất sinh cảnh được cho là một mối đe dọa, đặc biệt là mô hình thay đổi sử dụng đất tại các khu vực đất thấp khác tại Việt Nam. Ngoài ra, săn bắt cũng đang được đánh giá là mối đe dọa chính đối với quần thể còn lại của loài Sao la trong khu vực.

Chi cục Kiểm lâm Thừa Thiên Huế (2003) đã nhận định việc có quá nhiều chủ rừng tại khu vực đang là rào cản đối với việc thành lập khu bảo tồn thiên nhiên trong thời gian tới. Các phần trong khu vực được thiết kế thành rừng phòng hộ và phân bổ cho các hộ dân cư địa phương bảo vệ và trồng rừng. Các phần còn lại khác được quản lý bởi một số lâm trường, một phần trong số này đang được thiết kế xây dựng lại như Ban Quản lý rừng phòng hộ.

Các giá trị khác

Rừng tại khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên đóng vai trò quan trọng trong việc bảo vệ đầu nguồn các con sông Hương và Bồ (Theo Chi cục Kiểm lâm Thừa Thiên Huế, 2003).

Các dự án có liên quan

Trong năm 2002, một loạt các cuộc phỏng vấn thôn buôn đã được tiến hành tại Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Sao La, trong khuôn khổ một điều tra kinh tế về hoạt động săn bắn của các cộng đồng xung quanh khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Phong Điền (Le Trong Trai *et al.* 2002).

Sao La nằm trong vùng dự án của dự án cỡ vừa do Ngân hàng Thế giới và GEF tài trợ có tên gọi *Hành lang xanh: đáp ứng các mục tiêu bảo tồn toàn cầu trong các cảnh quan sinh lợi*. Mục tiêu của dự án là bảo vệ một vài vùng rừng thường xanh đất thấp còn lại ở miền Trung Việt Nam, các loài và quần xã của các vùng này, đặc biệt là các loài như Sao la, Gà lôi lam mào trắng và các taxon đặc hữu của vùng. Dự án sẽ tạo tiền đề để đề xuất và đảm bảo rằng, thông qua việc cải thiện quản lý các cảnh quan sinh lợi, các mục tiêu bảo tồn toàn cầu vẫn có thể được đáp ứng đồng thời đem lại lợi ích ổn định cho cộng đồng địa phương và kinh

phí cho tỉnh. Dự án sẽ kéo dài 4 năm và kế hoạch sẽ bắt đầu triển khai vào năm 2004.

Đánh giá nhu cầu bảo tồn

Nhu cầu bảo tồn chưa được tiến hành đánh giá.

Kế hoạch quản lý

Khu vực chưa xây dựng được kế hoạch quản lý.

Sự phù hợp với các tiêu chí VCF

Khu đề xuất BTTN Sao La hiện không phù hợp với các mục đích đầu tư của VCF do khu vực không có các biện pháp quản lý bảo tồn phù hợp.

Tiêu chí	Sự phù hợp
AI	CA1 - Trung Trường Sơn
AII	
BI	Đề xuất vào hệ thống rừng đặc dụng
BII	Bảo tồn thiên nhiên
BIII	Thuộc sự quản lý của UBND tỉnh
CI	
CII	

Thể hiện các nhu cầu xã hội

Chưa có báo cáo thể hiện nhu cầu xã hội.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A	
B	
C	
D	

Tài liệu tham khảo

Le Trong Trai, Dang Thang Long, Phan Thanh Ha and Le Ngoc Tuan (2002) Economic study of hunting practices of local communities living adjacent to Phong Dien Nature Reserve. Hanoi: WWF Indochina Program, Central Annamites Initiative.

Tordoff, A. W. ed. (2002) Directory of important bird areas in Vietnam: key sites for conservation. Hanoi: BirdLife International in Indochina and the Institute of Ecology and Biological Resources.

